

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

816. An, & qualiter possessio in beneficialibus exigat titulum, & ad hunc ostendendum cogi possit possessor, & quid compulsus respondere aut justificare teneatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Quaestio 816. An, & qualiter possessio in beneficialibus exigat titulum, & ad hunc ostendendum compelli possit possessor, & quid compulsus responderet, aut iustificare teneatur?

Respondeo ad primum: licet beneficium Ecclesiasticum sine canonico titulo nequeat teneri, ut dicitur *c. 1. de reg. juris in. 6.* bene tamen potest possessio beneficii transire in aliquem sine titulo. Lott. *l. 3. q. 24. n. 4. & 5.* citans Abb. *in c. in literis. n. 20. de restitut. spoliat.* aliud enim est possidere, aliud obtinere beneficium; possidere enim importat tenere illud, saltem de facto, sive cum, sive abique titulo; unde in eo casu sufficit verificare possessionem de facto; obtinere beneficium importat in eo jus habere, quia tunc dicitur quis beneficium habere, quando quis habet jus in beneficio, non autem quando quis est merus detentor; & sic in habere beneficium canonica institutio seu titulus consideratur; non autem possessio de facto, & non sunt in consideratione beneficia, quae quis de facto tantum obtinet, sive est, possidet. Corrad. *pr. benef. l. 5. c. 1. n. 41.* Hinc jam dum possessio titulum non requirit, sit, ut dato initio valido curia acquisitionem, possessio seipsam tueatur. Quia licet in acquirenda, ubi adest contradictor, cognoscatur de titulo, & requiratur in causa adipiscenda possessionis, ut tentans talem possessionem adipisci probet justum titulum, ut Paris. *l. 10. q. 4. n. 29.* citans Ferrer. *conf. 73. n. 4. l. 1.* ne detur vitiosus ingressus; in ea tamen manutenda nullo modo est titulus aliquis necessarius. Lott. *cit. q. 24. n. 6.*

2. Veruntamen haec de possessione, quae, seu pro ut plurimum facti habet, de qua loqui Abbatem in *cit. c. in literis*, ait Lott. *n. 27.* Quaeque mera incumbentia rei de facto, etiam si iuxta, in beneficialibus de nihilo infervit, ut Lott. *n. 24.* citans *gl. in c. ex transmissa. de restitut. spoliat. v. & ab eo cognita.* De cetero possessio, dum stat in potentiori significato, hoc est, pro jure, quo quis rem tenet, ut Lott. *n. 23.* ex Bald. *l. Si ex proprietate. c. Si à non competente jud. & citans seipsum l. 3. q. 8. ex n. 26.* Quaeque dicitur habere non plurimum facti, sed plurimum juris, efformatur ex titulo. Lott. *n. 26. & 27.* ex Abb. *in c. post electionem. n. 14. de concess. preb. lege speciali ad ejus acquisitionem titulum exigente; sine quo proinde acquisita non censetur.* Lott. *n. 25.* citans Abb. *in c. pastoralis. n. 27. de causa possess. & propriet. Oldr. conf. 1. n. 4.* cumque ex eadem lege exigente ad acquirendam hanc possessionem titulum, utique jam etiam semoto eo titulo reddatur quis incapax ex natura rei ad possidendum beneficium, removeri eam distinctionem de capacitate & incapacitate possidendi, ait Lott. *n. 28.* citans Oldr. *ubi ante. sic*, seu in hoc sensu, quod in beneficialibus possessio supponat titulum, docet Laym. *ad c. nihil. de elect. n. 11.* vide de hoc plura dicenda §. *sequenti*, ubi de annali & triennali possessione, num ea generet, vel supponat titulum.

3. Respondeo ad secundum primum: possessor non est cogendus ad iustificandum titulum suae possessionis pro instruenda intentione adversarii sui, sive compelli nequit ad exhibendum titulum, ac ita probandam possessionem suam per impetrandem vel per alium, qui praetendat jus in beneficio, Lott. *l. 2. q. 46. n. 26. & 36.* Paris. *de resign. l. 11. q.*

14. n. 34. dicens esse communem teste Mascard. Dum enim sola probabilitas tituli supponitur, non potest impetrans dicere, titulum in possessore deficere. Lott. *ibid. n. 28.* & qui agit ad beneficium, debet docere de jure suo, & non impetere jus possessoris, cui sufficit vincere per non jus alterius; Lott. *n. 27.* Idem tradit Gonz. *gl. 4. n. 172.* ubi, quod, dum possessor beneficii convenitur ut reus, & molestatur, non tantum non tenetur probare idoneitatem suam extrinsecam, nec intrinsecam, sed nec narrativam suae gratiae Apostolicae verificatae; eod quod commodum possessionis hunc effectum producat; citatque pro hoc Mascard. *de prob. concl. 1200.* Mohed. *Put. &c.* Porro observandum hic, quod ait Lott. *l. c. n. 31.* & passim tradunt AA. Beltramin. *ad Gregor. decis. 353. n. 19.* *Put. decis. 239. n. 2. l. 3.* Callador &c. fatius esse, nullum proferre titulum, quam proferre imperfectum; quia dum provivus ipsemet adeo esset inops mentis, ut talem titulum ultroneè, seu non coactus proferret, licet hac productio juvari posset ex possibilitate multipliciter titulum (de quo vide dicenda §. *seq. ad quest.* qualiter possessio inferat seu praesumat titulum) elideretur tamen inde praesumptio melioris tituli, ex fortiore praesumptione contraria, quod meliorem non habeat. Lott. *l. 6. n. 30. & 31.* citans Aegid. *conf. 10. n. 21.* Aymon. *conf. 134. n. 44.* *Put. decis. 239. n. 2. & 3. l. 3. &c.* Quanam autem concurrere debeant, ut dicta ultronea productio tituli istum effectum elisionis habeat, vide apud Lott. *cit. q. 46. n. 33.*

4. Respondeo ad secundum secundum; tenetur nihilominus possessor ostendere titulum, & eum probare, dum Superior ex officio inquirat. Paris. *l. 11. q. 14. n. 35.* citatis quamplurimis, ac praetertim possidens beneficium curatum, ut ait *l. 10. q. 4. n. 33.* Lott. *l. 2. q. 46. n. 35.* dicens, beneficium, cuius recens est possessio, compelli posse per Ordinarium ad exhibendum titulum, & hac ratione probandam possessionem suam, citans pro hoc Abb. *in c. cum nostris. n. 24. de concess. preb. Felin. in c. licet Heli &c.* Extenditque hoc ipsum Lott. *n. 38.* ad patronos, ut ad eorum instantiam cogatur provivus ostendere titulum, & illum iustificare. citat pro hoc Abb. *in c. licet Heli. de Simon. n. 24.* & Joan. de Anania. *n. 29.* *Prob. ad Menoch. n. 22. de off. Ordinarii. in 6.* Quinimo ad quemlibet Parochianorum respectu Ecclesiae suae Parochialis, ita ut ad instantiam cujuslibet Parochiani Rector Parochialis cogi possit ad docendum de titulo suo. Lott. *n. 39.* dicens, consentire in hoc DD. immediate ante à se citatos. Hinc etiam poterit Episcopus vel alius Superior, ad quem pertinet jus instituendi, cogere beneficium ad ostendendum titulum; ne aperiatur via occupandi beneficium contra auctoritatem vel consensum illorum, ad quorum collationem pertinet. Urgeturque ad hoc talis Superior ex causa duplici, prior concernit periculum animarum; tum ipsius possessoris seu detentoris, qui ex supposito, quod sine canonico titulo beneficium teneat, dicitur fur & raptor; juxta *c. 54. de elect. tum Parochianorum*, si beneficium est curatum, Altera periculum ipsius Ecclesiae sui beneficii ex diuturna vacatione illius, utpote quae non consumitur, nisi ex titulo valido. Lott. *l. 3. q. 24. n. 11. & 14.* Poteritque Superior ad id compellere non solum per editum generale contra omnes beneficiatos promulgari consuetum; ut Lott. *n. 15.* ex Abb. *in c. licet Heli. de Simon. n. 22.*

n. 22. per quosvis Episcopos in limine ingressus ad suas Ecclesias; sed & contra unum aliquem in particulari, de cuius tituli defectu p[ro]p[ri]e Episcopus probabiliter suspicatur, Lott. n. 16. Sive prætendatur defectus, quòd talis nunquam habuerit titulum; sive titulus, quem semel habuit, fuit redactus ad non titulum, ut in casu depositionis, cuius hæc est præcipua vis, ut incumbens post illam possessioni dicatur intrusus. Lott. n. 17. citans Innoc. in c. qualiter & quando de accusat. n. 10. Felin. ibid. n. 3. Abb. in c. eum, qui de preb. in 6. Gigas in Epitom. de intruso, nu. 5. &c. vel in casu cuiuscunque alterius sententiæ privationis vel cessationis tituli, quæ in iudicatum transferit. Lott. n. 18. citans Felin. in c. in nostra de rescript. nu. 13. Ferret conf. 12. n. 11. & n. 19. Subdens juxta Lap. & Abb. in cit. c. eum, qui, in hoc casu, quo per sententiam titulus redactus est ad non titulum, inexcusabilem prorsus esse intrusionem, ex quovis prætextu ignorantia, aut conniventia, seu tolerantia. Neque his obstant dicta in responsione prima; quia qui possessioni rei, quæ sine titulo nequit obtineri, incumbit, non tam dicitur possessor, quàm occupator: & propterea actus Superioris hoc casu intenditur contra talem, non tanquam possessorem, sed contra occupatorem de facto, Lott. n. 22. Limitat nihilominus responsionem Paris. l. 11. q. 1. n. 38. quòd Episcopus aliùve Superior non possit possessorem cogere ad ostendendum, & publicandum titulum, neque etiam de eo cognoscere, ubi Superior constituit se adversarium illius. citat pro hoc Gl. communiter receptam in c. conquerente, de rescript. spoliat. & ibid. Abb. Franc. &c. Felin. in c. licet Heli. num. 9. &c. Eandem limitationem adhibet Lott. l. 2. q. 46. n. 42. Ubi quòd, si Ordinarius aut patronus faciat se partem, non potest cogi beneficiatus, etiam prætextu simplicis inquisitionis, ut titulum suum exhibeat. Tum autem Ordinarius constituit se partem, si injustè procedat; vel etiam justè, sed judicialiter coram Superiore. Lott. ibid. n. 43. & Jo. de Anan, in c. licet Heli. n. 33.

5. Et de injustitia satis liqueret, eo ipso quòd possessio non esset recens, veluti si fuisset saltem per triennium in ea quis toleratus; etsi enim secus sit in profanis, in beneficalibus tamen id valet propter præsumptionem, quæ est pro Episcopo, qui, cum tenetur quolibet anno visitare Ecclesias suæ diocesis, & inquirere de titulis beneficiorum, præsumitur, eum non permisurum possidere, nisi habuisset canonicum titulum, etiamsi appareat de titulo invalido; quia adhuc præsumitur supervenisse dispensatio. Lott. n. 44. sed neque productio tituli, ad quam per Ordinarium inquirentem, aut ad instantiam patroni aut parochiani compulsus fuit beneficiatus, ex hoc capite suffragari potest impetranti. Lott. cit. q. 46. n. 40. quia hæc ficta possessio resultat ex tali productione, non nocet in diverso iudicio; dum ea indago potius pertinet ad extrajudicalem inquisitionem ex officio, quàm ad iudicium aliquod formale. Lott. n. 42.

6. Respondeo ad tertium primò: dum itaque lex possessionem illam dictâ ratione qualificar in radice illius, exigendo nimirum titulum pro ea astruenda, non sufficit ostendi incumbentiam de facto. Lott. l. 3. q. 24. n. 23.

7. Secundò: dum autem Superior interrogat de titulo, non satisfacit ei ex taciturnitate, quia hæc potius habet vim negationis alicujus tituli vel ex simplici allegatione possessionis, aut ex identica

responsione: *posideo, quia possideo*. Lott. num. 29. sed preferendus est titulus ipse, qui præcedentem vacationem consumere potuerit. Lott. n. 30. Dum autem præcedens vacatio non poterit consumi per titulum alium, quàm Apostolicum, seu obtentum à Papa, eò quòd v. g. beneficium sit reservatum, vel is, qui possessioni incumbit, esset simoniacus, veluti si consensisset pensioni, nisi à Papa obtinuisset titulum, in hoc casu, exhibendæ sunt literæ Apostolicæ; nec facile admitteretur excusatio amissionis earum, propter facilem aditum ad regestâ Apostolicâ. Lott. num. 31. si verò titulus consumens vacationem haberi potuerit ab inferiore à Papa, sufficet pro titulo justificare consensum istius inferioris; sive sit alius ab inquirente in titulum, sive ipse inquirens, aut ejus prædecessor; cum in inferioribus collatoribus non exigantur literæ, ut Bellam. in c. illud. n. 22. de præsumpt. adeò, ut ab illis occultè potuerit conferri beneficium. Lott. n. 32. & 33. De ceterò in causa possessionis recuperandæ, spoliatum teneri probare titulum suæ possessionis, esse communem, ait Paris. l. 10. q. 4. n. 30. citans Card. Paris. conf. 12. n. 2. vol. 4. & plures alios.

Questio 817. Cujus sit mittere in corporalem beneficiorum possessionem collatarios, seu institutos?

Respondeo; id olim spectasse ad Archidiaconos. c. cum ad hac. de off. Archid. Barbof. juris Eccl. l. 1. c. 24. n. 32. Covar. l. 3. var. c. 16. num. 7. ubi etiam, quòd quamvis in c. licet Episcopus. de preb. in 6. Responsum sit, ad Episcopum pertinere mittere in possessionem beneficiorum, illud tamen intelligendum, non de ipsâ missione in possessionem corporalem, sed de sententia aut decreto, quo Episcopus pronunciat institutum in possessionem mittendum esse. Hodiedum tamen ex consuetudine, vel etiam, ut aliqui volunt, de jure, nimirum citati c. licet Episcopus. id est Episcoporum, Vicariorum, & aliorum Ordinariorum. Paris. de resign. l. 10. q. 6. n. 33. citans Covar. ubi ante.

Questio 818. Intra quod tempus debeat capi possessio.

Responderet Tond. loco paulò post citando num. 17. in fine, juxta juris communis dispositionem nullum capiendæ possessionis tempus statutum esse. citat pro hoc Boët. decis. 312. num. 1. Paris. etiam loquens in specie de resignatario. quòd etsi quidam teneant, resignatario non præscribi tempus ad possessionem capiendam; hodiedum tamen sit verius, quòd resignatarius debeat capere possessionem beneficii resignati, & publicare intra tempus statutum per constitutionem Pii V. & Greg. XIII. de publicandis; statuit autem Gregor. XIII. in sua constitutione de beneficiis in manibus Ordinariorum & collatorum, etiam Cardinalium, etiam indultum & facultatem ad hoc ab Apostolicâ Sede habentium, ac Legatorum, etiam de latere, & Legatorum specialium ejusdem Sedis extra Romanam Curiam resignatis, ut, qui sic provisus fuerit de iis intra tres menses à die sibi factæ provisionis illam publicet, & possessionem beneficii capiat (in quo discordat hæc Constitutio à reg. Cancell. & Constitut. Pii V. quibus concedebatur ad hoc tantum unus mensis. Paris. paulò post citand. n. 8.) alioquin iis elapsis nulla sit ejus provisio, & bene-